

Economia

(Programa del Curs)

Índex / Temari

1r Trimestre

El sistema econòmic i el mercat

1. El problema econòmic: l'escassetat. L'economia i la satisfacció de necessitats. La producció de béns i l'oferiment de serveis. El creixement econòmic i les seves limitacions. El caràcter cíclic de l'activitat econòmica. La frontera o corba de possibilitats de producció. Concepte d'eficiència, productivitat, patrimoni, renda, riquesa, l'avantatge absolut, relatiu i comparatiu.
2. L'activitat econòmica: els factors productius (terra, treball i capital), els agents econòmics (economies domèstiques, sector privat i sector públic) i les seves interrelacions. Objectius i funcions del sector públic. El procés de privatització d'empreses públiques. La internacionalització de l'economia. La iniciativa privada i el creixement econòmic. El Keynesianisme i el Monetarisme. El pes de cada sector en l'economia. Desenvolupament, subdesenvolupament i l'estat del benestar.
3. Els sistemes econòmics: els sistemes econòmics i les seves interrelacions. L'economia de mercat, l'economia centralitzada i les economies mixtes. El flux circular de la renda (corrent real i corrent monetari). Nocions bàsiques sobre la Unió Europea.

Treball d'autoaprenentatge a fer: **La Unió Europea** (objectius, finalitats, avantatges i/o inconvenients, el Tractat de Maastricht, països (membres i plenament integrats), països candidats a l'ampliació de la UE, l'Euro (calendari, el valor de cada divisa, el procés d'adaptació, etc.), el Banc Central Europeu, qui és qui? L'euro escepticisme, el BREXIT, etc.

4. Els pressupostos i els saldos associats; el dèficit públic. El sector públic i privat.
5. Comentaris i/o visualització de vídeos de diferents sistemes econòmics d'economies centralitzades i d'altres relacionats amb la globalització i la internacionalització de les economies.
6. L'estructura productiva a l'Estat espanyol i a Catalunya (els sectors econòmics, la població –ocupada, activa i inactiva, taxa d'activitat i taxa d'atur–, la producció i el treball). Mesures de càlcul de l'activitat econòmica: els quocients o la raó, la proporció i el percentatge de participació, les variacions percentuals, les taxes de creixement o de variació i les representacions gràfiques en economia.

2n Trimestre

7. Introducció al mercat: l'oferta i la demanda. L'equilibri de mercat. Tipus de mercats (de factors, de productes, financer, mercat negre, etc). Introducció als models de mercat (competència perfecta i imperfecta (el monopoli i l'oligopoli i la competència monopolística). Definició i càlcul de quota de mercat, oferta i demanda de treball.
8. El mercat: l'oferta i la demanda (individuals i agregades). L'equilibri del mercat. Models de mercat. Els moviments i els desplaçaments de les corbes d'oferta i de demanda.
9. Competència perfecta i competència imperfecta. La regulació, els errors i les fallades del mercat. Les externalitats. La intervenció de l'estat en l'economia (el keynesianisme i el monetarisme).
10. Canvi en les condicions del mercat: els preus i l'elasticitat. Els moviments i els desplaçaments de les corbes.
11. La producció i l'empresa. L'empresari, la tecnologia i els beneficis. Els costos de producció. La llei dels rendiments marginals decreixents. L'eficiència tècnica i econòmica.
12. Demografia, societat i estat del benestar: anàlisi de l'estructura poblacional espanyola, la piràmide poblacional i perspectives de futur. Comentari d'alguns indicadors demogràfics (la taxa de fecunditat, l'esperança de vida...) anàlisi de les variables via hemisferi nord i sud (pros i contres). Anàlisi i relació de les diferents etapes de la vida amb el món laboral i el futur del treball. Les pensions de jubilació (contributives i no contributives). La jubilació i les problemàtiques actuals i futures associades. L'envelliment de la població, les migracions i el paper de la UE davant dels refugiats i els moviments migratoris.

3r Trimestre

La renda nacional i la macroeconomia

13. Els desajustos en l'oferta i la demanda agregades: la desocupació i el seu origen.
14. La retribució dels factors: salaris, rendes i interessos.
15. La comptabilitat nacional: polítiques instrumentals i objectius de la política macroeconòmica: PIB, PNB, RN, IPC, inflació, atur, dèficit públic, dèficit exterior, tipus de canvi i tipus d'interès, etc. Reflexió sobre el decreixement econòmic, el km 0, el *Zero Waste* (residus zero).
16. La renda i la seva distribució. Formes de mesurar l'activitat econòmica (els nombres índexs, els índexs de preus (l'IPC, la inflació), magnituds reals i nominals, variacions percentuals, taxes de creixement, etc.). Definició i càlcul de l'Índex de Desenvolupament Humà (IDH), l'Índex Global de Felicitat.

17. La macroeconomia: la demanda i oferta agregades. Components de la demanda (consum, inversió, despesa pública i exportacions netes de béns i serveis). Anàlisi d'altres indicadors macroeconòmics. L'equilibri macroeconòmic.
18. La política monetària (expansiva i restrictiva) i la inflació (tipus, causes). Els costos de la inflació: el valor del diner. Les funcions del Banc d'Espanya. El Banc Central Europeu.
19. El finançament de l'economia: el diner i els bancs. L'oferta monetària i la creació de diner. Els serveis bancaris. Les reserves i el coeficient de caixa o encaix bancari. El sistema financer espanyol.

El sector públic i els problemes macroeconòmics

20. El sector públic i la política fiscal (expansiva i restrictiva). Funcions i objectius. L'intervencionisme estatal en l'economia (keynesianisme i monetarisme).
21. Estructura dels pressupostos generals de l'Estat, el dèficit públic i les polítiques sectorials (habitatge i medi ambient).
22. El comerç internacional i la balança de pagaments. La Unió Europea.
23. El tipus de canvi –fix i flexible–, el mercat de divises, el sistema monetari europeu, la moneda única, la Unió Econòmica i Monetària (UEM), apreciació -depreciació, devaluació– revaluació, etc.

· Unitats de consulta i/o referència al llarg del curs:

24. El creixement econòmic i els seus límits. Les conseqüències del creixement.
25. Desenvolupament, subdesenvolupament i l'estat de benestar. La migració.
26. Economia i medi ambient. La sostenibilitat.
27. Les economies espanyola i catalana: la política econòmica en acció.

Nota final: cal esmentar que, en tot moment, sempre que es pugui es tractarà i s'analitzarà l'actualitat política i econòmica a l'aula tant a nivell nacional com internacional. Es recomana, fervorosament, que l'alumnat estigui al dia amb tot allò que vagi esdevenint al llarg del curs.

[versió 3.25]

(última revisió: novembre de 2019)